

Črna vrh črtna in valja s
površino vred ali v Mariboru s
površino na doma za celo leto
20 K, pol leta 20 K, za četrto leto
10 K, letna pogodba 50 K.
Posrednik se pošlje na uprave
Slovenskega Gospodarja
v Mariboru, Koroska cesta št. 5.
Črna vrh črtna in valja s
površino vred ali v Mariboru s
površino na doma za celo leto
20 K, pol leta 20 K, za četrto leto
10 K, letna pogodba 50 K.
Posrednik se pošlje na uprave
Slovenskega Gospodarja
v Mariboru, Koroska cesta št. 5.
Črna vrh črtna in valja s
površino vred ali v Mariboru s
površino na doma za celo leto
20 K, pol leta 20 K, za četrto leto
10 K, letna pogodba 50 K.
Posrednik se pošlje na uprave
Slovenskega Gospodarja
v Mariboru, Koroska cesta št. 5.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udaja „Kotli, kotlovača družba“
dobiva Bst brez posebnih
ročnina. — Uredništvo: Koroska
cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo.
Upravičena sprejema naročila
in reklamacije. Čas
insolentno po dopovedi. Za vsa
krajina oglasa primeren pogoj.
Nezaprta reklamacija se pošlje
prejeto.
— Telefon št. 220. —

35. številka.

Maribor, dne 22. septembra 1921.

55. letnik.

Važni sklepi naše stranke.

Slovenska ljudska stranka je porabila za ponedeljek, dne 19. septembra, v Ljubljano člane načelnstva cele stranke, da se posvetujemo o položaju in gospodarskih razmerah, v katerih se nahaja naša domovina in naše ljudstvo. Iz Slov. Stajerskega je bilo 12 zastopnikov in 1 iz Koroske. Seji je predsedoval dr. Korošec, ki je tudi poročal o političnem položaju. Bratje Hrvati so tudi poslali svoje zastopnike k seji. Načelnik sorodne nam Hrvaške pučke stranke Barič je poročal o položaju na Hrvaškem, o Radiću in drugih političnih odnošajih na jugu. Poročila obeh voditeljev so bila vse tako zanimiva in so nam odkrila marsikaj, kar je časopisu in sploh naši javnosti prikrito.

Načelnstvo stranke je soglasno in z velikim odobravanjem vzelo na znanje poročilo dr. Korošca. Izreklo se mu je popolno zaupanje.

Z velikim ogorčenjem se je obsojilo pestovanje pokrajinske uprave za Slovenijo, ki je uvedla in podpira način nasilnega preganjanja uradništva, zlasti pa učiteljstva, ki izpoveduje krščanska načela, ter se je sklenilo, da se vsi slučajni preganjanja naših ljudi vseh stanov po sedanjih samostojno-liberalni vladi in za bodoče beležijo v arhivo, da se ob svojem času, ko se sedanjí način vladanja strmoglaví, vsi krivci od najvišjih do najnižjih brez usmiljenja kaznujejo. Obenem se tudi sklene, da se organizira med ljudstvom odločilni boj zoper te razmere, ki posebno naše šolstvo čedalje bolj spravljajo v slabo luč, otrokom pa jemljejo vero in spoštovanje do roditeljev. Načelnstvo stranke je vzelo z velikim odobravanjem na znanje korake načelnika stranke za osnove krščanske mednarodne stranke, najprej med slovenskimi narodi, in je priporočal, da se s tem zveže tudi delo za zveličanje cerkve, posebno za sodovanje vernega katoliškega in pravoslavnega prebivalstva v državi na enotnem krščanskem kulturno-socialnem programu.

Dognalo se je tudi, da sedanjí nasilni način vladanja izvaja v Sloveniji agrarno reformo, to je, razdeljuje zemljo po strankarski pripadnosti in se so navedli mnogi, upravičeni takí slučají. Storili so se tozadevni važni sklepi.

Seja je pokazala notranje moč in izborne razpoloženje stranke.

Volitev v cenilne komisije.

Slov. ljudska stranka se po vseh okrajih udeleži volitev v cenilne komisije za odmero dohodnine. Zaupniki iz posameznih okrajev so določili kandidate, katere je objavil „Slov. Gospodar“ v zadnji številki. Davkoplačevalci! Da vam ne bodo dohodninskega davka odmerjali samostojni, liberalci ali socialni demokratje, in da vas ta davek v bodoče ne bo še hujše gnil,

je vaša sveta dolžnost, da greste prihodnjo nedeljo, dne 25. septembra, na vašo davkarijo, koder plačujete davke, voliti može, ki bodo prihodnja tri leta vam odmerjali dohodnino. Voliti sme vsak, komur je že predpisan dohodninski davek. Tudi ženske imajo volilno pravico. Pooblastila so veljavna samo za tiste davkoplačevalce, kateri še niso 21 let stari in kateri so pod kuratelo. Vsak mora osebno priti k volilni komisiji na davkarijo in tamkaj prebrati vsa imena kandidatov Slov. ljudske stranke, oziroma Kmetijske zveze.

Se enkrat vas prosimo v vašo lastno korist, pojdite vsi dne 25. sept. zgodaj zjutraj na davkarijo voliti, da vzamete seboj na volišče vse svoje sosede in znance in da glasujete vsi za vse kandidate naše stranke.

Ce ne boste šli voliti, ali če boste cepili glasove, ali pa celo volili kandidate samostojnih in liberalnih verižnikov, si boste sami krivi, ako boste imeli v bodoče še hujše davke.

Da ne bo nobene pomoči, še enkrat objavljamo, da volijo davkoplačevalci v sodnih okrajih Brežice, Kozje, Sevnica 3 odbornike in 3 namestnike, v sodnih okrajih Celje okolica, Laško, Smarje, Gornji grad, Vransko 6 članov in 6 namestnikov; sodni okraj Konjice 3 člane in 3 namestnike, sodna okraja Ljutomer in Gornja Radgona 3 člane in 3 namestnike, Maribor mesto 6 članov in 6 namestnikov; sodni okraj Maribor okolica, St. Lenart in Slov. Bistrica 6 članov in 6 namestnikov; sodni okraj Ptuj okolica, Ormož in Rogatec 3 člane in 3 namestnike; sodni okraj Slovenjgradec, Marenberk, Soštanj in Prevalje 3 člane in 3 namestnike.

Volitev se vrši same prihodnje nedelje, dne 25. septembra, od 7. ure v jutro do 1. ure popoldne.

Naše zaupnike prosimo, da spravijo vse naše volilce v nedeljo, dne 25. septembra, zgodaj zjutraj iz vseh občin na volišče na davkarije. Kdor ima plačilni nalog, naj ga vzame se-

boj, kdor pa tega nima, pa naj vzame vsaj davčno knjižico. Ako imate še premalo kandidatih listkov, jih prepišite in izročite volilcem.

Naša stranka je storila svojo dolžnost v brambo koristi in pravic našega ljudstva, sedaj pa še vi zaupniki, im volite storiti svoje. Slovenska ljudska stranka in Slovenska kmetijska zveza.

Poljedelska šola brez verouka.

Poslanec dr. Hohnjec je dne 17. septembra poslal na ministra za poljedelstvo to interpelacijo:

Po političnih listih se je javnost obvestila, da se je v Mariboru ustanovila na novo srednja vinarska, sadjarska in poljedelska šola, ter da na njej začne prvo šolsko leto mesca novembra t. l. Kot namen te šole se določa teoretična in praktična izobrazba v kmetijski stroki, ki bi naj dala sposobnosti za uspešno vodstvo manjših in srednjih privatnih in državnih posestev in za opravljanje državne službe kmetijske stroke. Ker stojimo pred dejstvom vsled sklepa ministrskega sveta že ustanovljene šole, ne maram se spuščati v pretres vprašanja o njeni potrebi in primernosti. Bodočnost bo pokazala, kako prav so imeli tisti, ki so povirjali in povdarjajo za naše malokmetijske razmere potrebo razširjenega in pomnoženega nižjega strokovnega kmetijskega šolstva. Smatram za svojo dolžnost, da pokažem na ono veliko hibo, na kateri bo novo-ustanovljena srednja poljedelska šola težko hiralala že takoj od svojega početka, in to je izključitev verskega poduka iz te šole. Ministrstvo za poljedelstvo je iz Beograda poslalo za to šolo nek učni načrt, ki poleg strogo kmetijskih učnih panog vsebuje celo kopico drugih učnih predmetov. Le o verskem poduku ni niti sledu. Če pomislimo, da bodo to šolo obiskovali le mladenčji 16 do 20 let, kateri so najbolj potrebni verskega poduka, verske vzgoje in dejanskega navodila za krščanskim načelom primerno življenje, ne more biti nobenega dvoma, da slovenski krščanski starši ne morejo in tudi ne bodo imeli zaupanja do šole, iz katere je izključena naša religija. V imenu našega slovenskega katoliškega ljudstva kategorično zahtevam, da se ustroj srednje poljedelske šole spravi v sklad s pravcem versko-urbanne vzgoje ter da se v učni načrt sprame verski pouk.

Vprašam g. ministra za poljedel-

stvo, ali je voljan takoj ukreniti, da se v učni načrt srednje vinarske, sadjarske in poljedelske šole v Mariboru sprejme verski pouk ter da se vsi vzgojni ustroj te šole spravi v sklad z versko-urbanne vzgojnimi načelom?

Dvojna mera.

Pristranost, dvojna mera nikjer ni na mestu, je krivična. Ako pa je vlada ali kaka oblast krivična, ako z dvojno mero meri, je tem slabše, tem bolj obsoje vredno. Kako boli, če ima n. pr. v državi en narod več pravic, kakor drugi, vemo dobro mi Slovenci. Kaka socialna krivica je, če kmeti in delavci hudo obdačijo, kapitalistom pa prizanašajo. Pa ne nameravam o tem govoriti, opozoriti hočem le samo, kako davčna oblast uporablja dvojno mero. V mirnem času so bili dohodki do 1600 K oproščeni osebne dohodnine; kdor ni imel več kot 1600 K dohodkov, ni plačal tega davka. Od tistega časa se se razmere zelo spremenile, vrednost denarja je silno padla, 1600 K ne pomeni danes nič. Pravično bi torej bilo, da bi se morala ta svota današnjim razmeram primerno zvišati in sicer najmanj 20krat, raje še večkrat; dohodek 30- do 40.000 K bi moral biti davka prost. A davčna oblast, oziroma vlada, je to svoto le za trikrat zvišala: na 4800 K (oziroma za letos izjemoma na 10.000 K).

Pa bo kdo rekel, morebiti pa vlada ne ve, da je sedaj draginja, da se s 4800 K ne more nihče preživljati. Da vlada dobro ve, da je sedaj draginja, se vidi iz tega, da so ministri sebi in drugim zvišali plače ne samo trikrat, ampak 20- in še večkrat. Vlada se dela slepo in gluho samo takrat, kadar bi socialna pravičnost in ljudska korist kaj zahtevala, kadar pa za sebe skrbi, pa zna dobro računati. Naj navedem samo en vzgled. Letos so morala društva, cerkve, ustanove itd. napovedati svoje premoženje, premično in nepremično, t. j. zemljišča, zaradi odmere desetka. Kaj mislite: ali so se davčne oblasti zadovoljile, če je kdo napovedal trikrat večjo vrednost za kako zemljišče? Ako je kaka parcela bila leta 1911 cenjena na 600 K, ali so bile davčne oblasti zadovoljne, ako je sedaj kdo cenil isto parcelo na 1800 K? Kaj še! Davčna oblast zahteva, da se mora 30-50krat višja vrednost napovedati, kot pred 10 leti. Oblast ceni pred 10 leti 600 K vredno parcelo na 20- do 30.000 K. Ali je to pravično? Ali ni to dvojna mera? Kako se to vjema: Če že za eksistenčni minimum pri davkoplačevalcu zaostuje samo trikrat večja svota, kakor

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Gospod kapitan“, je rekel zdravnik, „dovolite! To je naredil Silver! Izredno znamenit človek!“

„Izredno znamenito bi izgledal po mojem mnenju, če bi visel na jadrovih veji“, je odgovoril kapitan. „Toda to je prazno besedičenje in ne koristi prav nič. Tri ali štiri točke vidim v stvari in z dovoljenjem gospoda Trelawneya jih bom povedal.“

„Vi, gospod, ste kapitan! Pravico imate, da govorite!“ je dejal gospod Trelawney zelo dostojanstveno.

„Prva točka torej“, je začel kapitan, „je ta, da moramo začeti pot nadaljevati, ker ne smemo nazaj! Ako dam povelje za nazaj, se koj uprejo. — Drugič: Casa še imamo, vsaj do tistikrat, ko najdemo zaklad. — Tretjič: Nekaj mož je še zvestih. Do boja ne prišlo slej ali prej in jaz predlagam, da mi prvi zagrabimo ugodno priliko, brž ko se nam katera ponudi, in udarimo, kadar bodo na manj prišakovali. Računati smemo, kaj ne, na

vaše domače služabnike, gospod Trelawney, ki ste jih vzeli seboj?“

„Kakor na samega sebe!“ je dejal graščak.

„Trije —“, je računal kapitan, „z nami štirimi, tudi Jima računam, nas je sedem. — In koliko bi še bilo poštenih mož?“

„Najbrž bodo poštene še tisti mornarji, ki jih je nabral gospod Trelawney, preden je našel Silverja“, je pripomnil zdravnik.

„Ne bo!“ je odvrnil gospod Trelawney. „Israel Hands je tudi eden izmed tistih, ki sem jih jaz poiskal, pa ni naš mož!“

„Mislim sem, da smemo zaupati temu Handsu!“ je rekel kapitan.

„In pomislite — vsi ti ljudje so — Angleži! Pa taki!“ se je hudoval g. graščak. „Ladjo bi poglaval v zrak, tako sem jezen!“

„Dobro, gospodje! Kar moremo in smemo storiti, ni mnogo. Čakati moramo in imeti oči odprte, Cakanje je pa mučno za podjetnega, pogumnega moža, to vem. Prijetnoje bi bilo, ako bi mogli koj udariti. Ampak pomagati si ne moremo, dokler ne vemo, kdo je naš izmed možta. Čakati moramo — pravim, in imeti oči odprte!“

„In ta-le Jim“, je rekel zdravnik, „nam utegne utegne več koristiti, kot vsak drug izmed nas. Moštvo ga ima rado in Jim je bistroumen in brihten fant.“

„Jim“, je dejal graščak, „strašno sem ponosen na vas!“

Pobitost in obupnost sta se me lotevala pri teh besedah. Zavedal sem se svoje siročine. Pa kakor boste videli, je slučaj res hotel, da sem jaz prinesel rešitev svojim tovarišem.

Med tem pa nas je bilo od vseh 26 le sedem zanesljivih na krovu, pa naj si smo računali, kakor smo hoteli. In od teh sedem je bil eden še nedorastel fant, tako da je stalo komaj 6 odraslih mož proti 19.

XIII.

Ko sem prišel drugo jutro na krov — je kazal otok čisto izpremenjeno lice.

Po noči smo naredili dober kos pota ob vzhodni obali, po solnčnem vzhodu se je veter polegel in mirno smo obležali kake pol milje južnovzhodno od nizkega vzhodnega brega otokovega.

Bledo zeleno prilično drevje je kri- lo nizine, rjave peščene planote so tu

pa tam segale od brega proti gričem, vitki borovci, posamič in v gručah, so se mestoma dvigali nad nizkim grmičjem, splošna barva pokrajine pa je bila enolična in otožna.

Griči so se goli in skalnati stegali iz zelenja do znatnih višin. Vsi so pa imeli čudne in nenavadne oblike, najbolj pa „Daljnogled“. Meril je gotovo 400 čevljev nad morjem in bil najvišji grič na otoku. Strmo in koničasto je rasel od vseh strani kvišku, na vrhu pa je bil odsekan in raven kakor kak podstavek za kip.

Četudi se niti sapica ni genila, je bilo morje še vedno nemirno od ponočnega viharja in visoki valovi so prihajali sem iz neizmernega oceana, ter butali ob ladjo. „Hispaniola“ se je neprijetno gugala in zibala. Jadra so udarjala ob svoja drevesa, krmilo se je venomer premikalo, lesovje je ropotalo, vse je ječalo in stokalo in se zibalo. Trdo sem se moral oprijemati ograje in svet je plesal pred mojimi očmi.

Dalje prihodnje.

prej, naj bi tudi davčni in drugi gg. uradniki z ministri vred imeli samo trikrat večjo plačo kot pred vojsko!! Ali nismo pred zakonom vsi enaki?! Ali more s tako dvojno mero ljudstvo biti zadovoljno? Če pa vi davkarji in drugi ne morete s samo trikrat večjo plačo shajati, kako pa naj shaja davkoplačevalec kmet, ki ga še itak vsako leto razne nezgode zadevajo. Naj ima država, kar potrebuje in kar ji gre, a naj se pusti tudi državljanom, kar potrebujejo in kar jim gre. Ako vrednost zemljišč 30–50krat višje cene kot pred 10 leti, potem tudi davka prost dohodek za 30–50kratni znesek zvišajte. Dvojna mera ne rodi zadovoljnosti, ampak ravno nasprotno.

Urekovo „zborovanje“ pri Sv. Petru pod Svetimi gorami.

N. zadnji številki „Kmetijskega lista“ priznava slabostni poslanec g. Urek svoj poraz pri Sv. Petru p. Sv. gorami. Uvodoma opisuje Urek ta svoj shod, katerega pa sploh ni bilo, ker se je zbal javne sodbe njegovega delovanja. Shod je bil pri cerkvi oznanjen kot javen shod, dostopen za pristase vseh strank. Ko je pa Urek popoldne videl, da v St. Petru nima več pristavov in da je peščica njegovih „leibgardistov“ premalenkostna, je junáško zatrljeval, da shod ni bil napovedan za vse. Nato pa se je „junaku“ z Globokega dokazalo črno na belom, da je shod bil v resnici naznanjen kot javen shod. V strahu se je nato skrčil „podpredsednik narodne skupščine“ za hajonete šentpeterskih žandarjev, kajti v senci teh špičastih stvari se ljudje z umazanimi vestmi počutijo najbolj varne. Pri zaprtih vratih in dobro zaklonjenih durih je Urek petnajstorim poslušalcem razlagal slabostni evangelij in slikal državni in svoj žalosten položaj. **Da ni bilo žandarjev**, ne bi Urek mogel govoriti niti tem maloštevilnim radovednežem. Njegova duhovitost se najlepše zrcali iz dejstva, da na stavljena vprašanja ni vedel in ni maral odgovoriti, ker ni znal. Pač pa si je ta slabostni junak pri okr. glavarstvu v Brežicah izposloval za žandarje povelje, da ga morajo briniti ne le proti napadom, marveč tudi proti medikcem. Tako varnega se čuti sedaj Urek v krajih ob Sotli in Savi, kjer je nekdanj tako oblastno hujškal in klevetal. Svojo hvaležnost so mu šentpeterski pokazali s tem, da so mu pri odhodu napravili dolg špalir ter ga počastili s klici: „Dol z Urekom! Proč z njim! Dol z izdajalcem!“ Ogorčeni zborovalci so dične-ga izdajalca slovenske avtonomije oplojuvali. Tako je končal ta shod, o katerem piše Urek, da je bil podučljiv. S tem je Urek povedal resnico: shod je bil za njega v resnici nadvse podučljiv.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Zev zadnji številki našega lista smo poročali o političnem delovanju bivšega ministrskega predsednika Stojana Protića, ki je odločno nastopil proti sedanji vladi Nikle Pašića. Sedaj potuje Protić po Vojvodini in razlaga pristavom različne stranke svoje protivladno stališče. Z nastopom Stojana Protića se je sedanja prijateljska zveza med demokrati in radikali silno razrahljala. Posledno so vznemirjeni demokrati, ki zahtevajo od radikalne stranke, da naj obsodi Protičeve „spletikarije“ proti se danji vladi in da naj ga izobči iz te stranke. Tega pa radikali nikakor nečejo storiti in zato se v zakonodajnem odboru prepirajo z vso vmeno. — Demokrati hočejo v zakonih zasigurati svojim voditeljem samovlado ali takozvano diktaturo, kateri so pa radikali upirajo. Vsa znamenja kažejo, da bo demokratsko-samostojno-radikalna vlada vsled notranjih preprirov sama razpadla in da se v takem stanju držati ne more.

Avstrija. V Avstriji, kjer se riše velike predpriprave za otvoritev relesjmov na Dunaju in v Građu, grozijo železničarji s štrajkom, ker jim železniška uprava ni izplačala porškov na draginjsko doklado. — Za-

padna Ogrska še do danes ni v posesti Avstrije, to pa radi enostavnega vzroka, ker Avstrija nima discipliniranega vojaštva, s katerim bi omenjeno pokrajino zasedla.

Italija. Iz Inomosta javljajo, da je prišlo v Tridentu pred par dnevi do ostrih spopadov med fašisti in prebivalci. Posredovala je policija, ki je razla orožje. Množica je fašiste — pretejala. Varstveno službo opravljajo karabinieri.

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši 16. oktobra ob 2. uri popoldne pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolini. Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušenjak, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestanek županov, občinskih odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Tedenske novice.

Naš kralj Aleksander, ki se je zdravil dalje časa na Francoskem, se vrne te dni v Beograd, kjer bo prisostoval zadnjim pogrebnim slovesnostim za rajnim kraljem — očetom Petrom.

Naš kraljevi namestnik Ivan Hribar je slavil minuli ponedeljek 70letnico svojega rojstva.

Ob prisotnosti 2000 oseb, osobito mladih gospodarjev, je zboroval minulo nedeljo naš voditelj dr. Korošec na dvoru ptujskega minoritskega samostana. Razlagal je poslušalcem zunanjo ter notranjo politiko. Posebno je kazal zborovalcem vso okrutnost sedanje vlade in zagotovil poslušalce, da ob času, ko bo strmoglavljena sedanja vlada, bodo vsi krivci sedanjega obupnega stanja kaznovani od najvišjega do najnižjega. Za dr. Korošcem je še govoril o neznosnih davčnih bremenih in od samostojnih povišanih taksah g. prof. Vesenj. Zadnji je nastopil kot zagovornik kmetijskih pravic bivši poslanec Meško. Po shodu se je vršila ustanovitev županske zveze za ptujski okraj. Preteklo nedeljo se je vršil tudi veličasten mladeniški tabor pri Sv. Križu pri Slatini. Mladeniška slovesnost se je začela s službo božjo, popoldne je bilo pa zborovanje, na katerem je govoril mladini poslanec dr. Hohnjec in jej klical v spomin njeno dolžnost do katoliškega časopisja. Nastopilo je še v govoru več mladeničev iz sosednih župnij. Po govorih se je vršila javna telovadba.

Shod SLS na Ponikvi ob juž. žel. Dne 18. sept. t. l. je bil dobro obiskan. Predsedoval je posestnik Mlakar. Govorila sta poslanec Pišek in tajnik Žebot. Zborovalci so odobraval vsem izvajanjem govornikov ter so končno v posebnih resolucijah izrekli popolno zaupanje Jugoslov. Klubu in načelniku dr. Korošču, obsodili izdajstvo samostojnih poslancev v Beogradu, zahtevali revizijo ustave in samoupravo za Slovenijo, odpis davkov vsled suše, carine prost izvoz goveje živine, kot katoličani zahtevajo z vso odločnostjo odpravo kancelparagrafa, hočemo krišansko vzgojo otrok v šoli, ugovarjajo, da bi se vzela samouprava našim občinam, zahtevajo, da stori vlada odločne korake za preživljanje ljudstva, sicer preti strašno gorje. Koruza, mast in fižol, kar ga je še v Jugoslaviji, naj se shrani za trpeče ljudstvo za spomlad. Tudi navzoči nasprotniki so soglašali z izvajanjem govornikov in z resolucijami.

Bivši ministrski predsednik Stojan Protić je izdal na narod proglas, v katerem zahteva, da se mora ustava takoj predrugačiti, ker so vsi oni, ki so glasovali za ustavo, jo sami pogazili po 1 mescu. Nadalje pravi Protić v svojem proglasu, da je bil pred ujedinjenjem sedanji ministrski predsednik Pašić v Ženevi za tri vlade in dve državi, sedaj pa je proti avtonomistični upravni razporedbi naše kraljevine. Protić tudi ostro napada razveljavljenje komunističnih poslanskih mandatov in razne policijske predpise potom katerih se ovira potovanje po državi ter se izvaja nečuvno časnikarsko cenzuro. Protić tudi oznanja narodu, da je dala vlada nekatere komuniste pod ključ, drugi pa dobivajo propustnice s pomočjo prijateljev ministra Svetozarja Pribičevića in nekatere ruske komuniste je vlada

sama postavila za čuvanje naših državnih mej.

Pašić ima solzne oči, tako so ga ginili naši samostojneži. Po poročilu »Narodne Politike« je kranjski nadsamostojnež Azman pozdravl v Beogradu celo vlado in posebej še Pašića tako-le: »Pozdravljam največjega genija, največjega sina naše velike in lepe očetnjave!« Pašić pa je solznih oči odgovoril: »Dragi bratje, jaz sem s svojimi tovariši delal na ustvarjenju vse te lepote. Srečen sem, ker vidim vas Slovence svobodne in ravnopravne med nami. Sedaj mi ni žal umreti, ker sem dočakal, za kar sem se toliko let trudil!« Pašić je toliko let ustvarjal Veliko Srbijo. Torej? —

Ministrske cigarete. Sedanja demokratsko-samostojno-radikalna vlada je predpisala nov pravilnik, po katerem imajo službujoči ministri pravico na 1800 komadov najfinjših cigaret na mesec. Pomočniki ministrov dobijo 500 komadov, ministri pa, ki pripadajo gospodarsko-finančnemu odboru, prejema po 1000 komadov bosanskih cigaret. Ti gospodje dobijo cigarete zastoni. Za polovično ceno dobivajo: predsednik narodne skupščine 1800 komadov, kraljevi adjutanti 1000, podpredsedniki skupščine (slabostni Urek) 800 komadov. Po 600 cigaret dobivajo: kraljevi ordonančni oficirji, armadni poveljniki, predsednik kasacijskega sodišča, predsednik glavne kontrole in pokrajinski namestniki. Za centralistično gospodo najfinjše »zastoni-cigarete«, za davkoplačevalca pa niti ubornega tobaka za pipo! Le tako naprej, enkrat bo tudi tega paradiža konec!

Minister Pucelj in poslanec Urek sta govorila 8. septembra na samostojnem prazniku na Bledu. G. minister je dobro povedal, ko je rekel: »Samostojni so dosegli tekom 6 mesecev več, kakor prej drugi v 30 letih.« Res, res, nikdo ni v 6 mescih odrli vseh davkoplačevalcev kar za celih 200 milijonov kot samostojni poslanci. Kar so dosegli samostojni v Beogradu, so dosegli za svoje žepe, žepe davkoplačevalcev pa skoro čisto izpraznili. Poslancu Ureku pa je ušla na slabostni prazniku iz njegovih sicer resnici nepristopnih ust ta le resnica: »Vsi, ki so prišli s pomočjo kmetijskih glasov na vlado, pozabili so potem na kmetijske koristi.« Tako je poročal zadnji »Kmet. list«.

Drofenikova polomija v Ljutomeru. Bil je eden največjastnejših shodov, katerega so priredili v nedeljo, dne 18. t. m. Drofenikovi kimovci — tako jih je nazival gospod Drofenik sam, »ki jih je prišel osebno reševati.« Zbralo se je precej ljudstva, toda le pičla četrtnina zapeljanih gostilničarjev, veleposestnikov in slikarski mojster, prvega govornika (Drofenika) je bilo res imenitno poslušati, ker je govoril s tako strastjo sovraštva do klevetancev, seveda tudi proti Korošču, da so morali naši možje, ki imajo še kaj poštenja do onih ljudi, ki so nam Jugoslavijo osvobodili, zaklicati: »Živijo dr. Korošec!« In glejte, ta glas se je razlegel tudi med ostalim občinstvom tako močno, da so se govorniku pojavile na obrazu tako kisle poteze, kakor tisti kravi, nad katere glavo je svo čas sedanji g. minister Pucelj nastavljal sekuro. Pa stvar se je vlekla naprej, ker je drugi govornik ravnatko lagal, kakor prvi. Nismo mogli minovati. Oloveku se zdi res neumno, da bi človek, ki se predstavlja za poslanca, ljudem hvali uspehe, od katerih še nimamo niti najmanjše dobrote. Muropoljski kmetje, vprašam vas, kako dolgo že kuhate žganje prosto in še druge dobrote, katere uživате od teh ljudi, saj so vam jih našli? — »Proč z advokati, dol z visokimi plačami uradnikov!« to so vam klicali le samo tu, ko pa bodo prišli spet v Beograd, bodo pozabili na dobroto, katere so kmetom obljubili. Gospodje, če ravno trdite to in ono, mi vam moramo odkrito povedati, da se je po vašem shodu mnogo ljudi zgražalo nad vašimi nesramnimi lažmi. Ko se je glasovalo za predložene zaupnice, je ploskalo za g. Pašića 7 slabostnežev, za Pucelja pa 6. Pozabili so pa na dr. Vošnjaka, kateremu so po zimi še pele izlali. Dragi muropoljski kmetje, viničarji in delavci, ti ljudje so vam rekli, da bodo napravili v državi mir in zadovoljnost. Vi pa jih morate poslušati in ubogati in šele v petih letih bote zmagali. Vsi tisti, ki ste bili

navzoči na tem shodu, nam povejte za par mesecev uspehe, katere so vam v nedeljo, dne 18. septembra obljubili, gotam pa sodite sami.

Se nekaj o Mermoljevih stotisočkah. Iz Jarenine smo dobili ta-le opis. V zadnjem »Gospodarju« ste prav dobro vprašali slabostnega poslance Mermolja, odkod je v par letih, odkar se je prišel v naše kraje, — »zel toliko stotisočakov, da je zdaj kupil za pol milijona gospodsko posestvo nekoga Hrvat v St. Ilju. Mi tu v Jarenini poznamo »blagonosno« delovanje, vse »trude, znoje in težave«, ki jih je imel Mermolja za časa svojega gibanja v Slov. goricah. Mož je sadil na svojem približno 10 oralov velikem posestvu v Glaniku paradižnike, peteržil, majaron, papriko, kumare, vrtovske buče, črešnje, solato in šargine in enako robo. Mož se ne preta, o vozari iz enega verižniškega kota v drugega. To je vse njegovo veliko »delo« za naše ljudstvo. S tem svojim »delom« in političnim hujskanjem si je zaslužil bornih pol milijona kron in še več. Mi pa, ki se trudimo s svojo živinorejo, z našo vinsko trgo in ostalim poljedelstvom, pa moramo za isti čas še prihranke prejšnjih let uporabljati za plačevanje neznosnih davkov in drugih bremen, oziroma — mogoče že iščemo posojila pri naših sosencih. Mi in naši otroci, posebno pa naši viničarji, hodimo z raztrgano in oguljeno obleko okoli in si še za v nedelje in praznik ne moremo oskrbeti brše obleke. Samostojni general g. Mermolja si v tem času kupuje kar za pol milijona gospodski grunt. Ko je g. Mermolja lovil pred 28. novembrom p. l. naše glasove, je kričal po shodih, kako bo on po očetovski skrbel za našega kmeta in sploh za naše ljudstvo na deželi. Vpil je, kako bo odpravil on davke in prinesel druge dobrote. In zgonilo se je nasprotno. Njegova stran ka je stopila v vlado in iz korit zajemajo sedaj samostojni preroki na račun naš davkoplačevalcev stotisočake. Mermolja in njegovi so prodali slovensko avtonomijo za srbski centralizem. In še vedno se najdejo zasleplenci, ki drvi jo za Mermoljem in njegovo izdajško politiko. Ali vas tudi Mermoljevi stotisočaki ne bodo streznili in odstranili mreno od vaših oči? Pri drugih narodih take izdajalce in škodljivce izenejo. — To vam piše prijatelj, ki je svojčas tudi nasedel Mermoljeva laži-obljubam.

Zmaga Slovencev v Marenberku. Pri občinskih volitvah za trg Marenberk dne 18. sept. so nastopili združeni zavodni Slovenci proti socialnim demokratom, kateri so sprejeli v svoje vrste vse zagrizene nasprotnike slovenstva. Slovenci so nastopili s 3 listami in sicer: z uradniško, posestniško in obrtniško. Prva je dobila 8, druga 4 in tretja 1 odbornika, Socialni demokrati oziroma Nemci so dobili od 16 samo 3 mandate. Tako bo dobil trg Marenberk slovenskega župana. Slov. ljudska stranka je v občinskem odboru močno zastopana. Castitamo Marenberžanom k lepemu uspehu!

Duh. vesti. Duhovniki in voditelji III. reda sv. Frančiška imajo svoj 1. sestanek dne 28. septembra v marib. frančiškanskem samostanu. — Srebrno sv. mašo so slavili v St. Ilju pri Velenju gg. duhovniki naše školije, ki so bili posvečeni leta 1896. Ljudstvo se je te lepe slavnosti udeležilo v velikem številu.

Orlovski dom bo odprt v nedeljo, dne 25. t. m. v Oplotnici pri Cadramu. Otvoritev novega doma se bo začela s cerkveno slovesnostjo, nadaljevala z govori in končala z javno telovadbo.

To so prijatelji kmeta! Ormoški demokrati so izbacili kmete iz Okrajne posojilnice. V nadzorstvu Okrajne posojilnice so sedeli leta in leta ugledni kmetje Matjaž Masten, Anton Bedjanec in Jakob Meško. Okrajna posojilnica v Ormožu se je namreč prištevala med kmečke denarne zavode in je dobivala tudi od kmeta največ denarnih vlog. Na zadnjem občnem zboru pa so se prvaki posojilnice naših kmetov v nadzorstvu in člana načelstva g. Florjana Kuhariča, ki je bil eden najstarejših funkcionarjev tega denarnega zavoda, na nezasišan način odkrižali. Na demokratom lasten način so sklicali občni zbor, na katerem so po daljšem prerekanju prišli do zaključka, da ne rabijo več klerikalnega kmečkega denarja, pa

tudi ne kmetov v načelstvu in nadzorstvu. Dali so imenovanim »Laufpass« in si izvolili same pristne demokrate. Kmetje v ormoškem okraju nismo več tako zabiti, da bi tlačnili demokratom še vnaprej s tem, da jim nosimo naše novce, s katerimi pridno kupčujejo in se bogatijo, nam pa dajajo za to našo dobroto batine. Sedaj smo spoznali, da nas ormoški demokrati samo izrabljajo. Naš denar hočejo, nas pa ne. Miljonarjev je pa v Ormožu že tudi lepo število. Zbogati so se iz kmetkega denarja in danes lahko držijo okrajno posojilnico po koncu. Na nekaj pa so pozabili, namreč na dejstvo, da so oni gospodje samo tako dolgo, dokler jim zunanje kmetko ljudstvo nosi v gostilne in trgovine svoj denar. Po vzgledu demokratov, ki se držijo načela, da je vsakemu najbližji lasten žep, se moramo odslej ravnati tudi mi kmetje ter onim, ki kmeta bacijo iz kuče, ne bomo več nosili svojega »peneza«.

Za promet na progi Maribor — Špilje — Radgona — Ljutomer se bodo zopet začela pogajanja med našo vlado in avstrijsko. Avstrijski razgrajalci so spoznali, da jim ukinjenje prometa na zgoraj omenjeni progi v gospodarskem oziru nedogledno veliko škoduje, radi tega so pa prosili našo vlado, naj se ponovno začnejo pogajanja za vpustitev železniškega prometa, ker Avstrijci ne bodo več delali nikakih neprilik.

Izgredi v Prekmurju. Pred par dnevi so se vršili v Murski Soboti izgredi nahujskanega in nerazsodnega dela prebivalstva pod vodstvom domačih zagrizenih madžaronov. Ljubljanski »Slovenec« se v 214. številu bavi z omenjenimi izgredi in prihaša do zaključka, da se ljudstvo v Prekmurju nikdar ne bi dalo premočiti od madžarskih agitatorjev, ako bi naša vlada ne izzivala z naglo centralizacijo uprave. Prekmurci so bili navajeni stoletja na madžarsko zakonodajo. Prehod iz madžarske v jugoslovansko zakonodajo naj bi bil kolikor mogoče omiljen in prilagojen tamkajšnjim razmeram. Demonstracije so se pričele istega dne, ko je dospela razmejitvena komisija v Mursko Sobotu ter se nastanila v hotelu »Dobray«. Okoli 2000 ljudi je hotelo vdreti v mesto, da bi pred hotelom manifestiralo za Madžarsko. Imeli so madžarske zastave in prepevali madžarske pesmi. Žandarmarija je manifestante razpodila, 25 glavnih kolovodij pa je aretirala in jih odvedla v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Izgredi prekmurskih nezadovoljnih so za naše vladinove resen opomin, da naj siloma ne izvajajo centralizma, ki ga je prekmursko ljudstvo dne 28. novembra t. l. z ogromno večino — odklonilo.

Naši mladeniči, ki so bili letos potrjeni pri naboru, bodo poklicani 1. novembra letošnjega leta v vojaško službo.

Drzen cerkveni ropar. V ptujski mestni cerkvi je doslej že neznan tat vlomil v tabernakelj in oropal monštranco in obhajilni kelih. Odnesel je seboj gornji del monštrance in gornji del kelih, ker sta bila dragocena, ostale dele pa je pustil.

Umrl je dne 10. sept. v Kragujevcu 18 letni vzorni mladenič-vojak Franc Žuraj, posestniški sin iz Slov. Bistrice vsled ran, katere je zadobil pri nekem nesrečnem streljanju. Svetila mu večna luč. Prizadeti očiteli pa naše sožalje!

Strašna rodbinska žaloigra. V Baji (Vojvodina) se je pred par dnevi dograla strašna žaloigra. Soproga profesorja Lukina je bila že dalje časa umobolna. Ker je njen mož za par tednov službeno odpotoval, je vporabila priliko, da umori svoje otroke. V pozno noč je pisala pisma, iz katerih je razvidno, da se ji je um, popolnoma omrazil. Nato je vzela iz zibelke najmlajše dete ter ga utopila v kopalni banji. Isto je storila s sedemletno hčerko. Ko je 10letni sinček to opazil, je pobegnil in klical na pomoč. Poklicani zdravnik je ugotovil smrt obeh otrok.

Žaloigra nesrečne matere. Te dni se je pripeljala ob 9. uri zvečer iz Kamence v Novi Sad neka ženska z dvema otrokoma. Sedla je na bližnjo klop, da pomiri jokajočega se dojenčka. Odšla je na to v mesto. Zatem je šla preko brvi, na kateri so bile strohnele deske. Koj po prvih korakih se je zlomila deska in žena je z otrokom vred padla na kamenje, pri čemer si je dojenček razbil glavo. Nesrečna žena je v svoji neizmerni obupnosti prišla starejšega otroka in žnjin vred skočilav Donavo kjer sta oba izginila v valovih.

Izgredi na Dunaju. Vsled vedno večjega padanja vrednosti avstrijskega papirnatega denarja postaja tudi draginja v tej državi vedno večja — postala je že naravnost neznosna. Prebivalstvo je vsled tega silno razburjeno, zlasti ono na Dunaju. Prišlo je dne 20. t. m. do velikih in krvavih izgrediv. Več sto oseb je nameravalo udreti v poslopje borze in tamkaj vse razbiti, uradniško osebje pa preteptati. Policija je namen preprečila. Razjarjena množica je nato napadla mimo vozeče avtomobile in pretepla vse potnike, avtomobile pa poškodovala. Vsled draginje je izbruhnila stavka na južni, vzhodni in zapadni železnici. Stavkujoči zahtevajo enkratni nabavni prispevek v znesku 4500 kron. Razrušili so tudi več železniških tračnic. Ministrski svet je sklenil, da za časa stavke ne privoli v nobena pogajanja s stavkujočimi železničarji.

Velikansko neurje. Po strašni suši, ki je na Angleškem trajala nepretrgoma skoraj 5 mesecev, se je pred par dnevi vilo nad Londonom in bližnjo okolico strašno deževje, kakor ga ne pomnijo že 20 let. Računa se, da je samo na mesto London padlo 67 milijonov ton vode (1 tona = 1000 kg) v kratkem času treh ur. Nekatera predmestja so bila popolnoma poplavljeni, istotako tudi nekatere proge podzemne železnice.

Gospodarstvo.

Našim vinogradnikom v predvečer! Vsi vinogradniki zatrjujejo, da bomo imeli letos izvanredno dobro kapljico, ki bo z daleka prekašala še celo ono iz leta 1917. Za letošnjo vinsko letino se priporoča našim vinogradnikom, da vpoštevajo sledeče: Ako bo ostala jesen trajno lepa, ne prenaaglite se s trgatvijo, kajti vsak topel jesenski dan pomnoži sladkorno vsebino grozdja, pomnoži torej kakovost in vsled tega tudi ceno vina. Nadalje se nasvetuje, da letošnji mošt pretočite že po preteku 24 ur, ker je dana nevarnost, da bi imelo vino duha po žveplu, kajti ravno letos ni toliko obilo deževalo, da bi bil dež izpral žveplo raz grozdje. Ker se pa žveplo že v teku 24 ur vsede na dno sode, se priporoča, da se mošt pretoči že po preteku 24 ur, ako nočete imeti vina, ki bi močno dišalo po žveplu, kajti tako vino ne bi imelo zaželjene cene.

Grozdi ima pri mali graševini na Portalis 1902 v Mariboru 114 jagod. Grozdje iste trtne lege se je preiskalo ob raznih časih in so se ugotovile sledeče spremembe:

	1.VIII.	1.IX.	15.IX.
Teža grozda v gramih	44	85	112
Jagode vsebujejo % kisline	2.27	1.68	0.90
100 cc soka vsebuje gr. kislin	4.29	1.9	1.15
% ekstrakta	—	—	20.42

Letošnji mošt — portugizec ima sladkorja 18—22 %. Mariborski gostilničarji ga točijo po 32—36 K.

Mariborsko sejmsko poročilo. Dne 16. sept. t. l. se je pripeljala na svinjski sejem v Maribor 320 prasičev in 4 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prasiči 6 do 8 tednov stari komad 90 do 180 K, 8 do 10 tednov 150 do 250 K, 10 do 12 tednov 220 do 380 K, 3 do 6 mes. 400 do 700 K, 1 leto stari 900 do 1700 kron, plemenske svinje 1 kg. žive teže od 20 do 22 K, polpitane za zakol od 27 do 30 K, koze komad 210 do 300 kron. Prodalo se je zelo veliko, največ v smeri proti Sp. Dravogradu.

Kdo je glavni krivec draginje? Na bodoči seji finančnega komiteja bodo med drugim razpravljali še tudi o zvišanju izvozne carine na pšenico, ker so mnenja, da se pšenica, ki je vsa v rokah židovskih spekulantov in bank, izvozi na Madžarsko v predelavo, nadalje o zvišanju uvozne carine na sladkor. Ako bo država vnovič zvišala carine, ki so itak že zelo visoke, potem ostanejo vse vladine naredbe za pobijanje draginje udarec v vodo in bi vlada sama v tem slučaju podpirala draginjo s svojimi naredbami.

Cene poljskim pridelkom. Zaradi nizkega stanja vrednosti našega denarja še vedno naše blago ne more tekmovali za izvoz v inozemstvo. Povpraševanje za ječmen se je nekoliko povečalo. Po ječmenu povprašujejo pivovarne, toda tega blaga je malo. Cene so bile sledeče: Za pšenico 1075—1085 K za meterski stot, za koruzo 875—885 K, za rž 900—910 K, za ječmen 960—980 K, za fižol pisani 900 K, za beli 1020—1050,

oves 790—800 K. Bela moka nularica je stala 16 K 50 v.

Krompir se podražil. V soboto je cena krompirja na mariborskem trgu poskočila od 26 na 28 K pri merici, 11 kg krompirja stane 4 K.

Sadni ogled. Na drž. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se priredi v nedeljo, dne 25. sept. od 9.—12. ure predpoldne sadni ogled za mariborski polit. okraj. Namen ogleda je dognati, katere sorte (vrste) jabolk in hrušk so letos vkljub slabi sadni letini obrodile, da se jih bo zamoglo upoštevati pri sestavi bodočega sadnega izbora za Slovenijo in poskrbeti za njih razširjenje. V to svrhu se obrača podpisano ravnateljstvo do vseh sadjarjev in ljubiteljev sadjarstva v mariborskem polit. okraju z uljudno prošnjo, da prinesejo na zgoraj določeni dan po 5—6 komadov od onih sadnih vrst, ki so letos obrodile, brez ozira na njihovo kakovost in vnanjost. Komisija strokovnjakov bo prineseno sadje prevzela, določila imena pomoloških sort, o lokalnih sortah pa napravila natančen seznam, ki bo merodajen za nadaljno proučevanje. Z ozirom na dejstvo, da je sadjereja največjega gospodarskega pomena za naše kraje in za vso Slovenijo, se pričakuje z gotovostjo, da se bodo naši zavedni sadjarji udeležili sadnega ogleda polnoštevilno. Pri tej priliki si bodo ogledali tudi druge doslej neznane lokalne sadne sorte kakor tudi zanimivo zbirko naših najboljših pomoloških sadnih sort, ki jih bo razstavil zavod. Po končanem ogledu je aktualno predavanje: »O pomenu pravilne izbire sadnih sort pri napravi sadonosnika in na katere momente se je pri izbiri posebno ozirati.« Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razglašja. — Ravnateljstvo drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu padajo hmeljske cene. Za prvovrstno blago ponujajo po 6000—6600 čehoslovških kron za 50 kg. Tudi za hmelj slabše kakovosti so cene močno padle. promet je bil slab.

Posestniki gozdov in agrarna reforma.

Dokaj gozdov našega zelenega Pohorja je pod agrarno reformo. Od teh posestnikov zahteva urad za agrarno reformo, da morajo plačati 5% od lesnega izkupička. Nekateri posestniki že prodajo svoj les na lico mesa po 85 K kubikmeter in po izplačani izkupični plačajo agrarno reformni davek 5%. Drugi veleposestniki pa ima večje zanimanje za lesno trgovino, seka sam les v svojem gozdu, ga spravi na žago, ga tamkaj zreže in proda potem rezanega za 800 do 900 K kubikmeter. Ko je prodal rezan les, zahteva tudi od njega agrarna reforma, da jej odšteje pet odstotni davek. Ta drugi posestnik je plačal veliko več agrarno reformnega davka kot prvi. Tretji posestnik gozdov pa ne zreže le samo svojega lesa, ampak ga spravi sam n. pr. v Egipt, v Aleksandrijo, kjer dobi za kubikmeter najmanj 2000 K. Ta tretji posestnik bo pa plačal največ agrarno reformnega davka.

Iz ravnokar povedanega lahko posnamemo, koliko nevolje in jeze povzroča agrarna reforma med pohorski posestniki gozdov in kako nepregledne slabe posledice bo rodilo brezobzirno postopanje urada za agrarno reformo za naš lesni trg, pa tudi za delavstvo, ki je zastopano pri lesni trgovini in industriji.

Večina pohorskih posestnikov, ki so pod agrarno reformo, noče več svojega lesa žagati na svojih žagah, ampak ga rajši proda stojičega lesnega trgovaem in čuutom samo, da se izognie plačilu ogromnih svot agrarno reformnega davka. Ta nesrečna gozdna agrarna reforma pa je in še bo rodila veliko zla za delavstvo, ki je dosega zaposleno po žagah. Ker posestnik rajši prodaja iz jeze nad agrarno reformo stoječ les, odpušča iz dela žagarsko delavstvo. Ako bo urad za agrarno reformo nadaljeval z iztirjativjo že omenjenih 5% od lesnega izkupička, bo prišla na nič celotna lesna industrija v Sloveniji, pognala bo pa tudi lesnoindustrijsko delavstvo v nepopislno bedo.

Vlada vedno oznanja, da bo zaščitila domačo industrijo, da se bo brigala za zboljšanje bednega stanja delavstva; na drugi strani pa naravnost

ubiva s svojimi naredbami in davki — vsak napredek v industriji in sama zvišanje še itak obupno bedno stanje med delavstvom.

Vsek naš posestnik že itak plačuje 75% davkov od svojih dohodkov, lesni posestnik pa, ki je pod agrarno reformo, pa plača 80% davkov od svojih dohodkov. Od vseh dohodkov mu še ostane 20% za obdelovanje posesti, za prehrano in vzdrževanje družine. Z ubogi 20% pač ne bo mogel nikdo kriti stroškov, ki jih tirja posesti od posestnika, ampak bo moral v dolge ve. Danes že vidimo, kako so se med vojno obogateli pohorski lesni posestniki že zadolžili prav do vratu. Ako naša vlada ne bo popustila z davčnim vijakom in pognala k vragu pri nas v Sloveniji nesmiselne urade za agrarno reformo, bomo kmalu pri kraju z našo celotno lesno industrijo, ki bi pri pametnem vladnem gospodarstvu poleg vinske trgovine edini vir za povzdigo naše že skoro ničeve valute.

Izplačilo 20 % odtegljaja pri marikiranju denarja se je že začetkom tega meseca prav za gotovo obljubilo. Koliko je dati na take ministrske obljube itak vemo in znano nam je tudi to, kaj pomeni v današnji upravi beseda hitro ali srbski »Odmah«. Mesec gre h koncu, ta »Odmah« še pa vedno ni začel. Sedaj je sindikat zagrebških denarnih zavodov z nujno brzovjavo opozoril ministra, da obljuba dolg dela. Pravijo, da je odgovor zopet isti: takoj, takoj, odmah, odmah — in sedaj lahko čakamo naprej.

Ljudska posojilnica v Celju (Beli vol) sprejema hran. vloge in jih obrestuje po 4 odstotke oziroma 4 in pol odstot. od dneva vloge do dneva dviga.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 202—210 naših kron, za 100 avstrijskih kron se plača 15-50 naših kron, za 100 nemških mark 204—206, za 100 čehoslovških kron 245—250 in 100 laških lir 870 jugoslovanskih kron.

Dopisi.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Svojčas pod rajno Avstrijo je vrtel pri nas kolo liberalne politike g. dr. Kunej. Mož pa se je navolil ničeve demokratske politike, stopil v nekaj političen pokoj, a pred kolo JDS šentpeterske politike pa si je postavil žlahto prvega kolena — svojega sinka Borisa. Ta doktorjev Boris vam je političar prvega reda, ker se je šolal po raznih trgovinah in je doma komij na razpoloženju. Seve, kot naslednik očetove JDS politike še študi vedno med študentovsko omladino, če tudi je samo obiskoval in menda tudi dovršil le komijsko šolo. Mladopolitična osebnost doktorjevega Borisa pa rabi pri svoji duševni šibkosti upore moža demokrata v dolgopetni osebnosti gsp. Gostinčarja, ki se je proslavil pod majko Avstrijo kot žitni komisar, lovec na zajce, ribe in žabe, a šolnik je pa tak, da govorijo vsi šentpeterski očetje in matere: Reši nas o Gospod Gostinčarjevega šolnikovanja, sicer bodo naši otroci tako dobro šolani, kot so oni Arnauti in Macedonci, ki nikdar šole niti videli niso. — Tako močna je torej JDS v Sent Petru, da šteje tri moške člane, če pristejemo k Borisu in Gostinčarju političnega penzionista doktorja, katerega je pred kratkem obiskal sam minister dr. Kukovec in ga oblagodaril z milostjo demokratskega večera, na katerem je razlagal trem svojim pristajšem JDS politiko od Beograda do Sent Petra pod Sv. Gorami. Toliko danes o JDS-deteljici, prihodnjic pa bom čitateljem Slov. Gospodarja še opisal nekoliko naše samostojne, katerim je šepetal gospod Urek slabostojni evangelij pri zaklenjenih durih, pod zaščito žandarskih bajonetov in svoje divjaške lajbgarde.

Listnica uredništva.

Rev. M. Golob, Amerika: Pisal Ti že več pisem, a od Tebe dobil samo eno. Zaželjene reči odposlane. Pismo sledi. Pozdravel — Sv. Peter pod Sv. gorami: »Urekove spomine« lepo shranite. Črez 7 let vse prav pride. Poročajte večkrat kaj. — Ljutomer: Vi vprašate, kaj je Drogenik. On je žganjar in nemškutar. Doma v St. Jurju ga nihče ne mara. — Župan iz slovenjebistriškega okraja: Naslov je: »Županska zveza za Slovenijo«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

POSOJILNICA V CELJU

V LASTNI HIŠI,
NARODNI DOM

se je preselila v svoje novo urejene prostore na voglu pritličja Narodnega doma v Celju.
Stanje hranilnih vlog nad K 45.000.000.—.

Potrjim s srcem naznanjamo pretužno vest, da je naš preljubljeni sin, brat, svak i. t. d. gospod

Franjo Žuraj

bil ranjen dne 31. julija t. l. v Kragujevacu ter umrl dne 10. t. m. in bil istotam pokopan.

Dragega ranjkega priporočamo v molitev in blag spomin!

Slov. Bistrica, dne 17. septembra 1921.

676

Žalujoča obitelj.

Ljudska posojilnica v Celju pri „Belem volu“

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 % ozir. 4 1/2 %, od dneva vloge do dneva dviga.

Posojila daje na vknjižbo, poročstvo in zastavo.

Otvorja trgevske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.

1740

Učenec s dobrim ljudsko-belkim sprisovalom precej krapak in poštene hiše se sprejme v trgovini Ferd. Herzog v Ljutomeru. 2-2 638

Trgovina na dobro ležečem v najbržjem času na znanje stalne osebe. Ponudbe na poštno ležeče 50. Sv. Benedikt v Slov. gor. 2-2 655

Mlinarskega pomočnika z dobrimi sprisovalom in snega očena, ki ima vesele do mlinarske obrti, ne pol 16 let staraga sprejme po dogovoru Anton Lah, umetel valčal mlin v Zgoraj Polstavi pri Pragerskem. 2-2 683

Učenec pošteni starišev se sprejme v trgovino na delati. Ponudbe se prosijo na naslov: A. Z. poštno ležeče Sv. J. rij ob juž. žel. 2-2 667

Službo organista išče mlad, spretni organist, ožen, v petju in orgljanju popolnoma izurjen, stanovanje pogoj. Naslov: Stefan Šumen, organist, p. Mala Nedelja pri Ljutomeru. 3-4 638

Deklica se sprejme za našo d. ob. krav. I. S. os. Krievina 28 pri Mariboru. 682

Slov. Bistrica

Okrajna hranilnica v Slov. Bistrici sponzorja svojih klijentov, da sprejema vsak delavnik med uradnimi urami po 7 % državnih investicijskih posojil. Pri njej se dobije tudi nutnostni podatki. Z ozirom na visoke obrestne mere in s ozirom na papirno varnost tega posojila je pričakovati, da se bo interesanti v veliki meri poslužili te ugodne prilike, ki traja samo do 30. septembra t. l.

Električno luč

s 10-40 žarnicami dobi vsaka hiša, trgovina in gostilna s prenosljivim strojem, ki ga čene banke. Teža 80 kg. Cena 6500 d. n. Veš pove Niefenzl, Maribor, Koroska c. l. 1-8 681

Prodaj lepe vinograde posestvo v bližini Slovenske Bistrice. Vprašati je Votjak, Ptuj. 2-8 638

Svoji k svojim!

Opozarjamo naše somišljenike, da se pri nakupu manufakturnega, posebno pa specerijskega blaga poslužujejo samo prodajalne

Prvega delavskega konsumnega društva Slovenska ulica 15 v Mariboru. 530

Cene nizke kot nikjer drugod!

ZAHVALA.

Povodom svrti našega dragega in neposabnega moža, ex roma očeta, strica, brata i. t. d.

Janeza Sel

kmeta na Bohovi

se izreka na tem mestu vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so rajnega spremljali na zadnjem potu ali ga v njegovi dolgi in mučil bolezni obiskovali in tolažili, najiskrenejša zahvala. Vsa hvala gre tudi pred duhovščini kakor tudi vsem, ki so ga poznavali v hvalnem spominu in molitvi.

685

Žalujoči ostali.

Na debelo! Na drobno! OBLEKO.

Priproste in finejša. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: Alojziju Arbeiter v Mariboru Dravska ulica št. 15 (pri starosti mosta). 8-10 681

Za dobro izabelo vino

ali za lahko belo gorstino vino letnika 1921 znamenitost majhno mastno kalina in rezano vinogradnega kelja, sode je doprinese. Dobava po odvozu. Ponudbe o cenah vina, franko kolodori uslovi na: J. J. Schöner, trgovec, Mareberg, Vinogradišče kelje 7000 kalja, cca 8-4000 žaganega. 2-2 666

Učenec pošteni in marljiv izobrazbo se takoj sprejme v vsako mestno trgovino s mešanico blaga. J. N. Peteršič, Ptui. 1-5 693

Služba cerkovnika v mariborski stolnici je razpisana. Prošnje je nasloviti na stolni kupijski urad v Mariboru. 674

Sodarskega s pomočjo sprejme v trajno doo. Fran Repič, sodarski mojster Ljubljana, Trava. Priprosta hrana, stanovanje in perilo v hiši. 678

ZAHVALA.

Povodom prebitke izgube našega dragega pokojnika gospoda

Jakoba Marin, p. d. Krošnar

došlo nam je toliko izrazov globokega sočutja, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posamezniku. Predvsem se zahvaljemo preč. duhovščini iz Ruš preč. g. župniku Bračiču iz Limbuša za vodstvo žalnega spreveda ter za njegov prekrasni nagrobni govor, nadalje pevcem za žalostinki pri hiši žalosti ter ob odprtem grobu, požarni brambi iz Ruš in Maribora, učiteljskemu zboru iz Ruš in Selnice, županu in občinskim odbornikom iz Ruš, orožništvu, končno vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem, ki so rajnega v tako obilnem številu spremili na zadnji poti. RUŠE, dne 18. septembra 1921.

655

Žalnoči ostali.

Medić, Rakovc & Zankl

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala; Ljubljana. Brzjav: Merakl, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gospeska ul. **PODRUŽNICA MARIBOR.** Solska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“ Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Bronuline.

2-658

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Najboljše

sukno, platno, hlačvino, svilene robce, baržun, pliš, vseh vrst perilo, odeje, koče i. t. d.

kupite

po brezkonkurenčnih cenah

635

pri

Francu Mastek

Maribor, Glavni trg 18.

Kupili boste takoj!

Oglejte si zalogo!

Paromlin v Kaniži Pesnica

prevzame za mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja. Kupi se zrnje po dnevni ceni. 663

Kupim

vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske prstane, zapestnice, uhne, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, tvrdka

2-652

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine

Maribor, Gospeska ulica 16.

KUPIM

večjo množino bukovih drv (in tudi drugih). Franko vagon nakladalna postaja. — Cenjene ponudbe na naslov:

„DRAVA“

poštni predal šte. 21, Maribor. 1-3 680

„DRAVA“

lesna industrijska delniška družba v Mariboru, Aleksandrova ulica št. 51

potrebuje za takoj v trajno delo

do 40 drvarjev

za gozd v bližini Maribora. Baraka pripravljena. V poštev pridejo tudi podjetniki za celokupno delo. 133